

4. Harms E. Sport i wychowanie fizyczne na Uniwersytecie w Hanowerze Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny; Kraków: Fall, 2005. S. 126–130.
5. Boutmans J. Wychowanie fizyczne czy zajęcia sportowe na uczelni. Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny ; Kraków: Fall, 2005. S. 94–110.
6. Odell A. Sport na uczelniach Wielkiej Brytanii. Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny; Kraków: Fall, 2005. S. 156–169.

Reference

1. Dubohay, O. D. Yevtushok, M. V. (2008). Tendentsiyi rozvytku otsynuyvannya fizkul'turno-ozdorovchykh dosyahnenn' studentiv: *innovatsiynyy svitovyy dosvid. Fizychnye vykhovannya, sport i kul'tura zdorov'ya u suchasnomu suspil'stvi*. (№2.) 99–104. [in Ukrainian].
2. Zhamardiy, V. O. (2018). Retrospektyvnyy analiz zastosuvannya fitnes-tekhnologiy na zanyattakh iz fizychnoho vykhovannya v Ukraini ta za kordonom. *Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoy kul'tury (fizychna kul'tura i sport)*. Seriya 15. (№4). 61–64. [in Ukrainian].
3. Khimich, I. Yu. (2017). Yevropeys'ky dosvid orhanizatsiyi fizychnoho vykhovannya studentiv VNZ. : *Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoy kul'tury (fizychna kul'tura i sport)*. Seriya 15 (№3). 492-495 [in Ukrainian].
4. Harms, E. (2005). Sport i wychowanie fizyczne na Uniwersytecie w Hanowerze Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny; Kraków. Fall. 126–130 [in Poland].
5. Boutmans, J. (2005). Wychowanie fizyczne czy zajęcia sportowe na uczelni. Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny. Kraków. Fall. 94–110 [in Poland].
6. Odell, A. (2005). Sport na uczelniach Wielkiej Brytanii. Wychowanie fizyczne studentów: przeżytek czy konieczność. *Materiały III Sejmiku Akademickiej Kultury Fizycznej, Łódź 21-22 października 2005r. pod red. Haliny Hanusz i Bartłomieja Korpaka*. Warszawa: Akademicki Związek Sportowy Zarząd Główny. Kraków. Fall. 156–169. [in Poland].

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.7(152).06

УДК: 793,38+615.8/376-056.2

Барладин О.Р.
кандидат медичних наук, доцент,
Вакуленко Л.О.
кандидат медичних наук, доцент,
Храбра С.З.,
кандидат біологічних наук, доцент,
Веремчук О.Д.,
асистент
Вербовецький М.В.,
магістрант

Тернопільський національний педагогічний університет імені В.Гнатюка

ТАНЦЕТЕРАПІЯ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ

Проблема виховання дітей, які мають відхилення в розвитку, їх соціальної адаптації потребує особливої уваги з боку суспільства. Ці відхилення можуть бути викликані різними чинниками, серед яких - втрата слуху, одного із найважливіших органів чуттів людини. В статті представлено результати визначення впливу занять спортивними танцями на показники фізичного розвитку, функціонального стану серцево-судинної, дихальної, нервової систем дітей з вадами слуху. Встановлено, що заняття спортивними танцями призвели до різних кількісних змін показників морфо-функціонального стану опорно-рухового апарату дітей з вадами слуху відносно вихідних даних, сприяли активізації адаптаційних механізмів серцево-судинної системи, збільшили витривалість організму дітей до фізичних навантажень, покращили показники функції зовнішнього дихання.

Ключові слова: діти з вадами слуху, спортивні танці, фізичний розвиток, функціональний стан серцево-судинної, дихальної, нервової системи організму.

Barlady O., Vakulenko L., Khrabra S., Veremchuk O., Verbovetskyi M. Dance therapy in the rehabilitation of hearing impaired children. Loss of hearing, disorders of the musculoskeletal system, intelligence cause great harm to the general and physical development of the child. One of the consequences of hearing impairment is that a child who does not fully perceive the multifaceted nature of surrounding sounds has difficulties in reproducing the rhythm. Mastering rhythm is extremely important for the development of children's motor skills. The success of mastering motor skills and skills that are complex in terms of coordination depends on this. According to many authors, the use of dance and movement therapy contributes to the

physical and harmonious development of children, as well as develops communication skills and improves their psycho-emotional state. The purpose of the study: to determine the impact of sports dances classes on indicators of physical development, functional state of the cardiovascular, respiratory, and nervous systems of children with hearing impairments.

Research methods: pedagogical (theoretical analysis and generalization of pedagogical and medical-biological literature), selection, study of medical records, observation during training, instrumental research methods, methods of mathematical statistics.

The results of determining the impact of sports dance classes on indicators of physical development, functional state of the cardiovascular, respiratory, and nervous systems of children with hearing impairments are presented.

It was established that sports dance classes led to various quantitative changes in the morpho-functional state of the musculoskeletal system of children with hearing impairments relative to the initial data, contributed to the activation of the adaptation mechanisms of the cardiovascular system, increased the endurance of the children's body to physical exertion, improved the indicators of the function of external breathing.

Key words: children with hearing impairments, sports dances, physical development, functional state of the cardiovascular, respiratory, and nervous systems of the body.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день втрата слуху вважається найпоширенішою сенсорною формою інвалідності у світі. За даними ВООЗ від глухоти і порушень слуху страждають приблизно 360 мільйонів чоловік, з них 34 мільйони дітей.

Проблема ураження слуху у дітей важлива як з медичної, так і з соціальної точки зору [2, 6, 13, 16].

Зниження слуху у дитини, на відміну від дорослого, призводить до відхилень в мовному розвитку, формуванні інтелекту й особистості в цілому (Л.С. Виготський, Т.А. Власова, Р.М. Боскіс, Ж.І., Шеремет М.К., Шиф Ж.І. та інші).

Стійкі порушення слуху у дітей можуть бути вродженими і набутими. Вроджений характер порушень слуху відмічається значно рідше, ніж набутий.

Встановлено, що у 82% дітей з приглухуватістю патологія виникає на першому році життя, тобто до розвитку мови або в період її становлення, з них у 38,5% дітей порушення з'являються в перинатальний період. За даними вчених різних країн (США, Канади, Мексики, Англії, Данії, Японії), частота вродженої приглухуватості коливається в межах від 80 до 155 на 1000 дітей.

Втрата слуху, порушення зі сторони опорно-рухового апарата, інтелекту наносять велику шкоду загальному і фізичному розвитку дитини [1, 5, 15].

У дітей з вадами слуху більш низькі в порівнянні з дітьми, щочують, показники зросту, маси тіла, об'єму грудної клітки. Також відмічено м'язову слабкість, зниження тону м'язів, вегетативні розлади [3, 6 - 8, 12, 14].

Аналіз літературних джерел. Вади слуху – це повне (глухота) або часткове (туговухість) зниження здатності виявляти та розуміти звуки. Виділяють чотири ступені зниження слуху: легка, помірна, значна, важка - залежно від відстані, на якій сприймається розмовна і шепітна мова. При легкій ступені зниження слуху шепітна мова може сприйматися на відстані від 3 до 6 м, при важкій ступені - на відстані від 0 до 0,5 м.

Л. В. Нейман виділяє три ступені приглухуватості, враховуючи не тільки відстань, на якій сприймається мова, але і стан мови, ступінь ураження слухової функції та можливості формування мовлення при такому стані слуху.

Аналіз наукових досліджень засвідчує, що особливо негативний вплив зниження чи втрати слуху проявляється у молодшому шкільному віці [3, 13, 9].

В цей період відбувається інтенсивний розвиток координаційних здібностей дитини, а також надбання нових знань, умінь і навичок. Від розвитку координаційних здібностей залежать подальші рухові навчання інших фізичних якостей (сили, швидкості, гнучкості, витривалості), які тісно пов'язані між собою [8].

Фізичне виховання та реабілітація дітей з порушеннями слуху спрямовані на охорону і зміцнення здоров'я, гармонійний фізичний розвиток, загартовування дитячого організму, розвиток потреби в руховій активності, формування основних рухів і рухових якостей, корекцію і профілактику порушень фізичного розвитку [1, 9, 10].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Обраний напрям дослідження відповідає темі науково-дослідної роботи кафедри фізичної реабілітації і безпеки життєдіяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Фізіотерапевтичний і соціально-педагогічний супровід інтеграції дітей та дорослих з особливими потребами в соціум» (державний реєстраційний номер: 0120U103468) на 2020-2024 роки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Мета дослідження: визначити вплив занять спортивними танцями на показники фізичного розвитку, функціонального стану серцево-судинної, дихальної, нервової систем дітей з вадами слуху.

Методи дослідження: педагогічні (теоретичний аналіз і узагальнення педагогічної та медико-біологічної літератури), підбір, вивчення медичної документації, спостереження під час проведення тренувань, інструментальні методи дослідження, методи математичної статистики.

Для досягнення поставленої мети в дослідженні приймали участь 14 дівчат спеціалізованої загальноосвітньої школи для дітей з вадами слуху м. Тернополя у віці від 6 до 9 років, які відвідували танцювальні заняття, що склали експериментальну групу (ЕГ) дослідження. Контрольною групою (КГ) були 14 дівчат цього ж навчального закладу такого ж віку, які відвідували уроки фізичної культури. Реєстрація всіх результатів тестів здійснювалася за допомогою ростоміра, медичних ваг, секундоміра, тонометра, фонендоскопа, спірометра, сантиметрової стрічки, динамометра.

Фіксували показники діяльності серцево-судинної, дихальної, нервової та м'язової систем на початку тренувального збору і через 6 місяців тренувань в експериментальній групі, а також на початку навчального року і

через 6 місяців занять фізкультурою в контрольній групі, перед та після тренувань, а також перед та після уроку.

Аналіз результатів, отриманих після експерименту, засвідчив, що заняття ритмічними танцями дали позитивний результат і призвели до різних якісних змін антропометричних показників у дівчат ЕГ відносно вихідних даних, на відміну від дівчат КГ. Встановлено, що через 6 місяців від початку експерименту, зріст дівчат з вадами слуху в ЕГ збільшився на 2,46% ($P < 0,05$), а в КГ відповідно на 1,86% ($P > 0,05$). Маса тіла у дітей ЕГ збільшилася на 15,38% ($P < 0,05$), у КГ - на 9,15% ($P > 0,05$).

Дані динамометрії показали, що сила правої та лівої кистей дівчаток з вадами слуху в ЕГ зросла на 87,19% ($P < 0,05$), а в КГ - 67,93% ($P > 0,05$).

Також у дітей з вадами слуху в динаміці збільшилася екскурсія грудної клітки: в ЕГ на 10,8% ($P < 0,05$), в КГ на 9,73% ($P > 0,05$).

Результати дослідження серцево-судинної системи до експерименту показали, що частота серцевих скорочень (ЧСС) в обстежених дітей свідчить про малу тренуваність та економічність роботи серця.

У дітей з вадами слуху ЕГ після експерименту показники ЧСС (спокою) зменшилися на 2,95%, ЧСС після навантаження (20 нахилів) - на 5,49%, а після 1 хв. відпочинку пульс знизився на 8,5%. Статистично достовірні покращення показників свідчать про підвищення тренуваності та адаптацію серцево-судинної системи до фізичного навантаження.

У дівчат КГ показники ЧСС (спокою) зменшилися на 1,57%, ЧСС після навантаження (20 нахилів) - на 2,99%, а після 1 хвилини відпочинку пульс знизився на 6,02%. Дані свідчать тільки про тенденцію до підвищення тренуваності та адаптації серцево-судинної системи до фізичного навантаження.

Результати вимірювання АТ після експерименту показали, що в ЕГ дітей з вадами слуху систолічний тиск (САТ) зменшився на 4,15% і діастолічний (ДАТ) - на 5,56% ($P < 0,05$), а в КГ - показники навпаки збільшилися: САТ - на 3,82%, а ДАТ - на 3,07%.

Проведений порівняльний аналіз показників пульсового тиску (ПТ), що вивчалися в досліджуваних групах, показав, що ці дані мали в КГ тенденцію до покращення і становили в кінці експерименту 4,98%, у дівчаток з вадами слуху ЕГ - 1,78%, що було статистично достовірно.

Що стосується показників серцевого викиду (СВ), серцевого індексу (СІ) та хвилинного об'єму крові (ХОК), які характеризують силу скорочення серцевого м'яза та насичення тканин кров'ю, то у дітей з вадами слуху після 6-ти місячного тренувального циклу в ЕГ показники СВ збільшилися на 3,71%, в КГ - зменшилися на 1,12%, що пов'язано із динамікою ПТ і ДАТ в досліджуваних групах.

У дітей з вадами слуху показник ХОК в ЕГ показав позитивну динаміку, зрісши на 2,35%, а в КГ - зменшився на 4,62%.

Динаміка даних показників свідчить про збільшення сили скорочення серцевого м'яза, економічність його роботи.

Одним із методів нашого дослідження було визначення функціональних проб толерантності: індексу функціонального стану серця - ІФСС (за Пироговою) та адаптаційного потенціалу системи кровообігу - АП (за Р.М. Баєвським).

При проведенні досліджень нами одержані наступні дані: згідно ІФСС у дітей ЕГ на початку дослідження рівень функціонального стану серця - «погано», а після 6 міс. тренувань знизився на 4,07 у.о. і досягнув рівня «нижче середнього». А у дітей КГ в кінці експерименту спостерігається зворотна тенденція (збільшення на 1,2 у.о.), що свідчить про зниження адаптаційних можливостей організму.

Щодо АП (за Р.М. Баєвським), то механізм адаптації системи кровообігу досліджуваних дітей з вадами слуху ЕГ знаходився на «задовільному» рівні, і через 6 місяців тренувань залишився в цьому ж проміжку. В цьому ж діапазоні знаходяться показники в КГ.

Отже, заняття спортивними танцями сприяли активізації адаптаційних механізмів серцево-судинної системи, збільшили витривалість організму дітей до фізичних навантажень, покращилася загальна фізична підготовка дітей. Завдяки систематичним тренуванням зріс адаптаційний потенціал системи кровообігу.

Для визначення функціонального стану апарату зовнішнього дихання у дітей застосовували спірометрію. На підставі одержаного матеріалу провели аналіз показників функції зовнішнього дихання.

У дітей з вадами слуху ЕГ ЖЄЛ збільшилася в середньому на 25%, а в контрольній групі - 24,4%.

Слід зауважити, що у дітей з вадами слуху КГ не було достовірних розходжень у середніх величинах ЖЄЛ до і після експерименту, а мала місце лише тенденція до збільшення цього показника.

Аналізуючи показники частоти дихальних рухів на початку експерименту, можна сказати, що в дітей з вадами слуху дані показники підвищені, в порівнянні з показниками здорових дівчат. Після реабілітації, зокрема в ЕГ, спостерігається статистично достовірне зниження цього показника на 8,48%, що свідчить про підвищення адаптаційних механізмів дихальної системи.

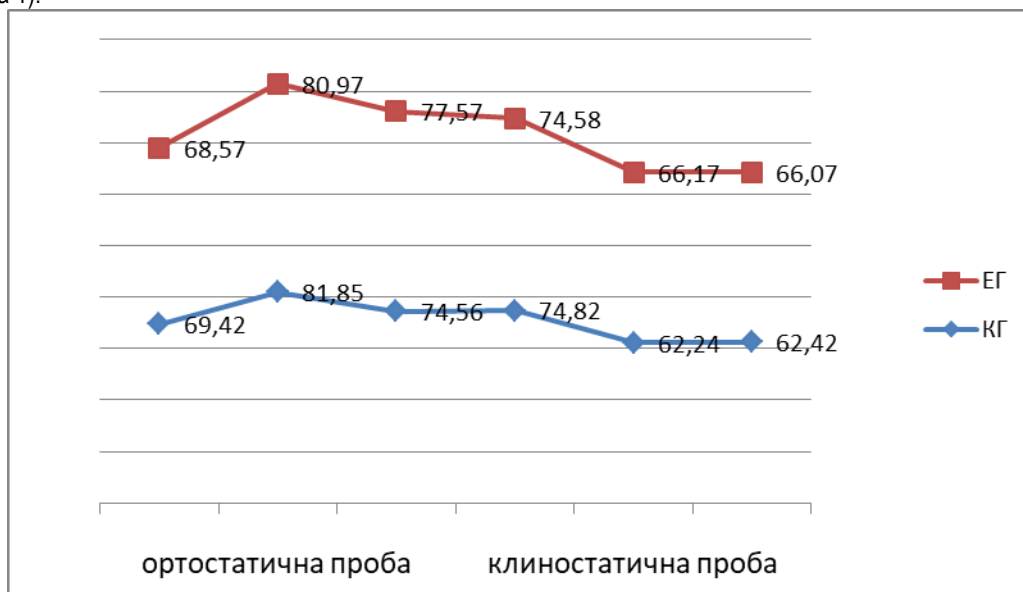
Що стосується показників бронхіальної прохідності (БП) та дихального об'єму (ДО) у дітей з вадами слуху, то вони наступні: в ЕГ середні показники зростання БП - 11% і ДО - 20%; в КГ - БП та ДО - 16%.

Наступним досліджуваним показником був хвилинний об'єм дихання (ХОД). В ЕГ він зріс на 2,88% ($P < 0,05$), а в контрольній групі - зменшився на 2,88% ($P > 0,05$).

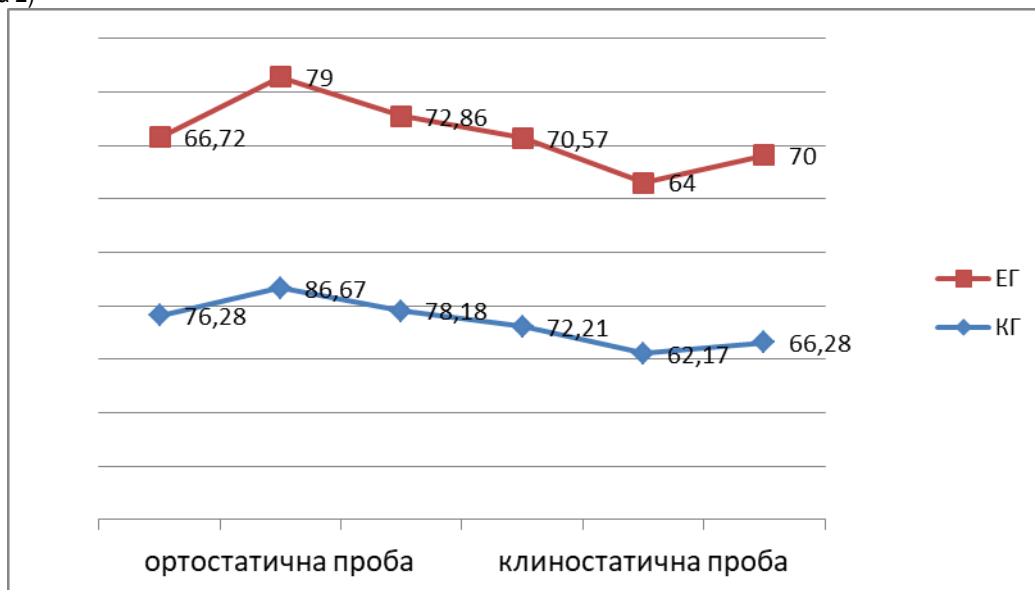
Крім цього були проведені функціональні проби толерантності дихальної системи до фізичного навантаження, зокрема оцінка рівня кисневого забезпечення організму (проби Штанге і Генчі).

Щодо проби Штанге ЕГ та КГ дітей з вадами слуху на початку дослідження показали рівень, що відповідає нормі (18-20 і більше сек.), а через 6 місяців показники збільшилися: в ЕГ на 26,09%, в КГ - на 24,84%.

Показники проби Генчі в наших дослідженнях до реабілітації в обох групах нижчі норми (в здорових людей коливаються в межах 15-30 сек.). Після реабілітації через 6 місяців в ЕГ вони достовірно збільшилися на 33,05% і зрівнялися з показниками здорових дітей, а в КГ – на 28,25% ($P>0,05$). Клиностатична та ортостатична проби – це проба толерантності нервової системи до фізичного навантаження, зокрема парасимпатичної і симпатичної ланок вегетативної нервової системи. В ЕГ на початку експерименту отримані дані свідчили про підвищений тонус симпатичної ланки вегетативної нервової системи, а в КГ - про підвищений тонус парасимпатичної ланки вегетативної нервової системи (діаграма 1).

Діаграма 1. Показники ортостатичної та клиностатичної проби у дітей з вадами слуху (на початку експерименту)
Через 6 місяців результати проб у дітей ЕГ свідчили про задовільний функціональний стан симпатичної ланки вегетативної нервової системи. В КГ – дані про підвищений тонус симпатичної ланки вегетативної нервової системи (діаграма 2)

Діаграма 2. Показники ортостатичної та клиностатичної проби у дітей з вадами слуху (в кінці експерименту).

Висновки. Отримані результати дослідження доводять ефективність застосування танцотерапії в реабілітації дітей з вадами слуху, тому що діти цієї групи мають достовірно покращення всіх досліджуваних нами показників.

Перспективи подальших досліджень: корекція і розвиток координаційних здібностей у дітей з порушеннями слуху для їх адаптації в суспільстві.

Література

1. Афанасьєва О.С. Особливості функціонального стану слабчючих дітей середнього шкільного віку з порушенням постави / О.С. Афанасьєва // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2012.–№3.–С.111-113.
2. Випасняк І. Вплив активізації рухової активності на соціальну інтеграцію глухих дітей / І. Випасняк // Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Івано-Франківськ, 2006, N Вип. 2. С.136- 141
3. Гацоева Л.С. Соматичне здоров'я дітей зі зниженим слухом та його зміни під впливом експериментальної методики / Л. Гацоева // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. праць. – вип. 13. – Вінниця, – 2012.- С. 18-23.

4. Івахненко А. А. Корекція та розвиток психомоторної функції глухих дітей молодшого шкільного віку засобами рухливих ігор. Педагогіка, психологія та медикобіологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. праць / за ред. С. С. Єрмакова. Харків, 2011. № 3. С. 66-69.
5. Кашуба В., Зіяд Хмаїді Ахмад Насралла, Сергієнко К. Про можливості використання сучасних комп'ютерних технологій у процесі адаптивного фізичного виховання / В. Кашуба, Насралла Зіяд Хмаїді Ахмад, К. Сергієнко // Спортивний вісник Придніпров'я, 2007 – № 1 – С. 11-15.
6. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізического виховання: В 2 - х т.: Учебник / Т.Ю. Круцевич.- К.: Олімпійська література, 2003. – С. 302 – 303.
7. Луковская О.Л. Особенности морфо-функционального состояния слабослышащих детей с нарушением осанки среднего школьного возраста / О.Л. Луковская, А.С. Афанасьева // Теория и методика физической культуры. – 2012.– №4. – С. 48-53.
8. Ляхова І.М. Сформованість координаційно-рухової сфери дітей зі зниженим слухом молодшого та середнього шкільного віку / І.М. Ляхова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013, N Вип. 5 (30).-С.39-44 .
9. Москаленко Н. Вплив занять спортивними танцями на фізичний стан дітей молодшого шкільного віку / Н. Москаленко, О. Демідова, В. Бодня // Спортивний вісник Придніпров'я, 2019. – № 1. – С. 105–118.
10. Москаленко Н. Спортивні танці для дітей: інноваційні підходи / Н. Москаленко, О. Демідова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 1. – С. 203–208.
11. Ситник О. А. Характеристика стану серцево-судинної системи учнів молодшого шкільного віку / О. А. Ситник // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 6 (32). – С. 111–119
12. Сторожик А.И. К вопросу о физическом развитии детей младшего школьного возраста со сниженным слухом / А.И. Сторожик // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013, N Вип. 6 (32). – С.152-158.
13. Теорія і методика адаптивної фізичної культури : навч.- метод. посібник для студентів / Н.А. Деделюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 68 с.
14. Фандикова Л.А., Семенов В.П. Порівняльний аналіз фізичного стану дітей молодшого шкільного віку з порушенням слуху і здорових дітей / Л.А. Фандикова, В.П. Семенов // Слобожанський науково-спортивний вісник : наук. - теорет. журн. – Харків : ХДАФК, 2005. – № 8. – С. 262-266.
15. Хмельницкая И.В. Компьютерные системы контроля моторики школьников 7-10 лет с нарушением слуха в программировании физкультурных занятий: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / И. В. Хмельницкая. - К., 2006. - 21 с.
16. Hegarty G. Genetic causes of sensorineural hearing loss // CNI Review. – 2005. – Spring Vol. – P. 25-31.

References

1. Afanasjjeva O.S. Osoblyvosti funkcionalnogo stanu slabochujuchykh ditej srednjogho shkilnogho viku z porushennjam postavy / O.S. Afanasjjeva // Sportyvnyj visnyk Prydniprova. – 2012. – #3. – S. 111-113.
2. Vypasnyak I. Vplyv aktyvizaciji rukhovoji aktyvnosti na socialjnu integraciju ghlukykh ditej / I. Vypasnyak // Visnyk Prykarpatskogo universytetu. Fizychna kuljtura. Ivano-Frankivsk, 2006, N Vyp. 2. S.136- 141
3. Ghacojeva L.S. Somatychnе zdorov'ja ditej zi znyzhenym slukhom ta jogho zminy pid vplyvom eksperymentalnojji metodyky / L. Ghacojeva // Fizychna kuljtura, sport ta zdorov'ja naciji : zb. nauk. pracj. – vyp. 13. – Vinnycja, – 2012.- S. 18-23.
4. Ivakhnenko A. A. Korekcija ta rozvytok psykhomotornojji funkciji ghlukykh ditej molodshogho shkilnogho viku zasobamy rukhlyvykh ighor. Pedagoghika, psykhologhija ta medykobiologhichni problemy fizychnogho vykhovannja i sportu : zb. nauk. pracj / za red. S. S. Jermakova. Kharkiv, 2011. # 3. S. 66-69.
5. Kashuba V., Zijad Khmaidi Akhmad Nasralla, Serghijenko K. Pro mozhlyvosti vykorystannja suchasnykh komp'juternykh tekhnologhij u procesi adaptynogho fizychnogho vykhovannja / V. Kashuba, Nasralla Zijad Khmaidi Akhmad, K. Serghijenko // Sportyvnyj visnyk Prydniprova, 2007 – # 1 – S. 11-15.
6. Krucevych T.Ju. Teoryja y metodyka fizycheskogho vospytanyja: V 2 - kh t.: Uchebnyk / T.Ju. Krucevych.- K.: Olympyjskaja lyteratura, 2003. – S. 302 – 303.
7. Lukovskaja O.L. Osobennosty morfo-funkcyonalnogo sostojanija slaboslyshashhykh detej s narushenem osanky srednegho shkolnogo vozrasta / O.L. Lukovskaja, A.S. Afanas'jeva // Teoryja y metodyka fizycheskoj kuljtuury. – 2012.– #4. – S. 48-53.
8. Ljakhova I.M. Sformovanistj koordynacijno-rukhovoji sfery ditej zi znyzhenym slukhom molodshogho ta srednjogho shkilnogho viku / I.M. Ljakhova // Naukovyj chasopys Nacionalnogo pedagoghichnogho universytetu imeni M.P. Dragomanova. Serija 15: Naukovo-pedagoghichni problemy fizychnoji kuljtuury (fizychna kuljtura i sport). K.:Vyd-vo NPU im. M.P. Dragomanova, 2013, N Vyp. 5 (30).-S.39-44 .
9. Moskalenko N. Vplyv zanjatj sportyvnyjmi tancjami na fizychnyj stan ditej molodshogho shkilnogho viku / N. Moskalenko, O. Demidova, V. Bodnja // Sportyvnyj visnyk Prydniprova, 2019. – # 1. – S. 105–118.
10. Moskalenko N. Sportyjni tanci dlja ditej: innovacijni pidkhody / N. Moskalenko, O. Demidova // Sportyvnyj visnyk Prydniprova. – 2017. – # 1. – S. 203–208.
11. Sytnyk O. A. Kharakterystyka stanu sercevo-sudynnojji systemy uchniv molodshogho shkilnogho viku / O. A. Sytnyk // Pedagoghichni nauky: teorija, istorija, innovacijni tekhnologhiji. – 2013. – # 6 (32). – S. 111–119

12. Storozhyk A.Y. K voprosu o fizycheskom razvytyi detej mladshegho shkoljnogho vozrasta so snyzhenym slukhom / A.Y. Storozhyk // Naukovyj chasopys Nacionaljnogho pedaghoghichnogho universytetu imeni M.P. Dragomanova. Serija 15: Naukovo-pedaghoghichni problemy fizychnoi kuljтуры (fizychna kuljtura i sport). – K.: Vyd-vo NPU im. M.P. Dragomanova, 2013, N Vyp. 6 (32). – S.152-158.
13. Teoriya i metody adaptyvnoji fizychnoi kuljтуры : navch.- metod. posibnyk dlja studentiv / N.A. Dedeljuk. – Lucjk : Vezha-Druk, 2014. – 68 s.
14. Fandykova L.A., Semenenko V.P. Porivnjalnyj analiz fizychnogho stanu ditej molodshogho shkijnogho viku z porushennjam slukhu i zdorovykh ditej / L.A. Fandykova, V.P. Semenenko // Slobozhanskyj naukovo-sportyvnyj visnyk : nauk. - teoret. zhurn. – Kharkiv : KhDAFK, 2005. – # 8. – S. 262-266.
15. Khmeljnyckaja Y.V. Компьютерные системы контроля моторики школьников 7-10 лет с нарушением слуха в программном физкультурных занятиях: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Y. V. Khmeljnyckaja. – K., 2006. – 21 s.
16. Hegarty G. Genetic causes of sensorineural hearing loss // CNI Review. – 2005. – Spring Vol. – P. 25-31.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.7(152).07
УДК 796.011.3:572.511-053.4.045

Борисова Ю.Ю.,
к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри гімнастики,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
Гончар Л.В.,
викладач кафедри гімнастики
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
Федоряка А.В.,
старший викладач кафедри гімнастик,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ХУДОЖНЬОЇ ГІМНАСТИКИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ПОСТАВИ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ

В дошкільний період формуються основи психічного і фізичного здоров'я дитини. Інтерес викликають такі засоби фізичного виховання, які сприяють функціональному вдосконаленню дитячого організму та забезпечують всебічний виховний ефект. Збільшення кількості дітей із порушенням постави визначило необхідність пошуку ефективних шляхів корекції постави в умовах дошкільного закладу. Комплексне застосування різних засобів фізичного виховання, художньої гімнастики зокрема вимагає досконалої системи планування фізкультурно-оздоровчих занять, що дає змогу раціонально поєднувати їх елементи та найбільш повно використовувати позитивні риси в навчальному процесі. В ході дослідження розроблена методика формування правильної постави з комплексним використанням засобів художньої гімнастики, різного обладнання та визначена її ефективність. Після експерименту спостерігається збільшення дітей які мають нормальну поставу та стопу на 10 % в експериментальній групі. В контрольній змін у будь-яку сторону не спостерігається.

Ключові слова: постава, дошкільники, стопа, діти 5-6 років, формування, заклад дошкільної освіти, батьки.

Borysova Yuliia, Honchar Lilia, Fedoriaka Andrii *The use of Rhythmic gymnastics for formation of correct position children 5-6 years old.* In the preschool period, the basics of mental and physical health of the child are formed, certain character traits are formed, vital skills and abilities are acquired. Currently, there are various methods of corrective gymnastics. However, they are usually not diverse and emotional. Many exercises are boring, monotonous and reluctant to be performed by children. Therefore, such means of physical education are of interest, which not only contribute to the functional improvement of the child's body, but also provide a comprehensive educational effect, are bright, expressive, emotional. **The purpose** of the study: to develop a method of forming the correct posture in a preschool institution. **Research methods:** analysis of scientific and methodological literature; pedagogical observation and experiment; determining the state of posture; examination of the condition of the foot; methods of mathematical statistics. **Results of the research.** The analysis of special scientific and scientific-methodical literature showed that the increase in the number of children with postural disorders determined the need to find effective ways to correct them in preschool, and the integrated use of various means of physical education requires a perfect planning system. their elements and make the most of positive traits in the learning process. In the course of research the technique of formation of the correct posture with complex use of various equipment is developed. The technique consists of 7 sets of morning gymnastics, which are performed for two weeks each. When selecting the means of physical education for the correction of posture disorders follow the principles: mobilization of the spine; spinal traction; curvature of the spine in the direction of curvature; creating a muscular corset; unloading of the spine. **Conclusion.** After the experiment, there is an increase in children with normal posture and foot by 10% in the experimental group. In the control changes in any direction is not observed.

Key words: posture, preschoolers, foot, children 5-6 years, formation, preschool, parents.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В дошкільний період формуються основи психічного і фізичного здоров'я дитини, формуються певні риси характеру, набуваються життєво важливі вміння та навички. У зв'язку з цим